

Sammanställning av regler för miljöersättningens skiftesvisa åtgärder

Gemensamt för alla åtgärder:

- kan genomföras och få ersättning endast på ersättningsberättigande åkrar

Placering av flytgödsel 40 €/ha

- **Utbetalning för högst 60 % av förbindelsearealen**
- kan sökas av vilken gård som helst som använder flytande gödsel
- flytgödsel, urin, vätskefraktion separerat från flytgödsel, flytande organiska gödselmaterial
- sprids med utrustning som skär en skåra i åkerns yta och låter gödseln rinna in i skåran eller sprutar in den dit
- minst 20 m³/ha/år
- åtgärden behöver inte genomföras varje år
- måste följa miljöersättningens gödslingsregler samt tvärvillkor
- uppgifter om spridning skrivs in i skiftesvisa bokföringen
- den faktiska spridningsmängden och skiften meddelas årligen till **kommunen på hösten**
- **gården kan ej samtidigt välja åtgärden: återanvändning av näringsämnen och organiskt material**
- en ekologisk gård får ersättning endast för sådana organiska gödselmedel som är tillåtna i ekologisk produktion
- ersätts även på permanent gräsmark

Återanvändning av näringsämnen och organiskt material 40 €/ha

- **Utbetalning för högst 60 % av förbindelsearealen**
- spridning av organiskt material vars ts-halt är minst 20 %
- organiska gödselmedel, jordförbättringsmedel eller växtunderlag enligt lagen om gödselmaterial (539/2006), fast gödsel eller torr fraktion som separerats från stallgödsel
- exempel på material: fast stallgödsel, torv
- minst 15 m³/ha/år
- materialet får INTE komma från den egna gården eller från en annan gård där odlaren är delaktig
- gården kan inte vara mottagare och överlåtare av material samtidigt
- åtgärden behöver inte genomföras varje år
- uppgifter om spridning skrivs in i skiftesvisa bokföringen
- anskaffningen av materialet samt mängd bevisas med överlåtelseavtal, kvitto eller fraktsedel
- måste följa miljöersättningens gödslingsregler samt tvärvillkor och begränsningar för användning av avloppsslam
- en ekologisk gård får ersättning endast för sådana organiska gödselmedel som är tillåtna i ekologisk produktion

- den faktiska spridningsmängden och skiften meddelas årligen till **kommunen på hösten**
- **gården kan ej samtidigt välja åtgärden: Placering av flytgödsel**
- ersätts även på permanent gräsmark

Hantering av avrinningsvatten, reglerad dränering 70 €/ha

- **Nya skiften kan anslutas ännu 2016 och då skall reglerbrunnarna vara i skick senast 2.5.2016**
- kan genomföras på ersättningsberättigande åkrar i hela Österbotten, som har reglerad dränering och är till största delen en sur sulfatjord eller enligt markkartering en torv- eller mulljord
- analysen av sur sulfatjord skall tas på 0,5-1,5 m djup, analyseras på laboratorium och resultatet måste visa pH utan inkubation 4,5 eller mindre eller pH efter högst 16 veckors inkubation < 4,0
- antalet analyser per basskifte går enligt samma regler som markkarteringar
- skiften som haft avtal om skötsel av reglerad dränering i förra programperioden behöver ej uppfylla kraven på sursulfatjord, torv eller mulljord
- markkarteringen av torv- el. mulljord eller analys av sur sulfatjord samt karta av skiftenas dräneringssystem skall lämnas in till **kommunen senast 30.9** det år ersättning söks första gången
- vattenytan skall kunna regleras genom höjning/sänkning av dämningshöjden i reglerbrunnarna vid uppsamlingsdiket eller genom liknande dämninganordningar
- jordbrukaren skall reglera dämningen i enlighet med väder- och växtförhållanden och odlingsåtgärderna
- beakta markens bärighet för sånings- och skördemaskiner, växternas vattenhushållning och ökning av lagringsutrymmet före häftiga regn och höstregn
- på vintern ska liten dämning användas
- utrustningen måste underhållas
- journal skall föras över reglering, skötsel och underhåll (skiftesvis bokf.)
- åtgärden skall genomföras på skiftet varje år under förbindelseperioden
- **åtgärden kan inte väljas** till ett skifte som har den skiftesvisa åtgärden *skyddszon*
- ersätts även på permanent gräsmark

Hantering av avrinningsvatten, reglerbar underbevattning eller återanvändning av avrinningsvatten 250 €/ha

- samma regler som ovan +
- **Skifte som anmälts som reglerad dränering 2015 kan anmälas med underbevattning i år!**
- åkerns vattenhushållning regleras som en helhet med hjälp av bevattning och reglerad torrläggning genom täckdikensnätet
- **vatten skall pumpas i medeltal 3 ggr/vegetationsperiod och minst 2 dygn/gång**
- återanvändning av avrinningsvatten betyder att åkerns avrinningsvatten under våren och häftiga regn lagras i en fristående bassäng därifrån vattnet sen leds tillbaka till åkern som bevattningsvatten vid torra
- bevattningsvatten skall ledas till dikesnätet från naturliga vatten genom pumpning eller med hjälp av tyngdkraften

- bevattningsvatten får ledas till täckdikesnätet via antingen den övre eller nedre ändan av dikesnätet
- vattnet skall dämmas upp i täckdikesnäten på området med hjälp av reglerbrunnar eller andra dämningssanordningar
- **åtgärden kan inte väljas** till ett skifte som har den skiftesvisa åtgärden *skyddszon*

Miljövårdsvallar

är samlingsnamn för

-
- skyddszoner
  - flerårig miljövall
  - naturvårdsåker med vall

Skyddszoner 450 €

- *Kan inte anläggas 2016 (förutom förra periodens miljöspecialstödavtal → skyddszon, långvarig vallodling på torvmark och främjande av naturens och landskapets mångfald på åker)*
- skall sedan bevaras ända till utgången av förbindelseperioden
- ersätts inte på permanent gräsmark
- kan anläggas på Naturaområden, grundvattenområden, längs vattendrag, längs utfallsdiken eller på områden som gränsar till våtmark som sköts med ett miljöavtal
- åtgärden omfattar hela basskiftet trots att endast en del av den är t.ex. grundvattenområde
- mera än 3 meter bred
- flerårig vall som anläggs med vall- och gräsväxter med högst 20 % klöver, gamla vallar duger också
- får anläggas i skyddssäd under föregående växtperiod
- får INTE bearbetas, gödulas eller behandlas med växtskyddsmedel
- sparsam gödsling möjlig i **samband med anläggandet** enligt gödslingstabellerna för NVÅ-vall i miljöersättnings villkor
- **skördekrav årligen**, skörden får användas (slätter och skörd på våren räcker inte!)
- ingen bestämd tidpunkt för slättern, dock skall vilda djurens levnadsförhållanden beaktas
- får betas så länge betetrycket inte blir för högt
- flyghavre, mjölkdistel, gråbo, åkertistel och andra svåra ogräs som sprider sig med vinden får bekämpas mekaniskt eller med växtskyddsmedel i enlighet med själva medlets begränsningar
- om växtligheten skadas av någon orsak ska den skadade arealen besås med ny vallväxtlighet direkt när förhållandena medger det
- alla åtgärder på skiftet skall skrivas in i skiftesvisa bokföringen
- då denna åtgärd är vald för skiftet så kan man **inte samtidigt välja åtgärden hantering av avrinningsvatten**
- **räknas INTE till den växttäckta arealen**
- om gården **har mera än 25 %** av arealen som skyddszon, NVÅ-vall eller träda så betalas ej LFA-stödet fullt ut

Flerårig miljövall 50 € + 54 € = 104 €

- kan anläggas ännu 2016
- skall sedan bevaras ända till utgången av förbindelseperioden
- kan genomföras på ersättningsberättigande åkrar i hela Österbotten, som finns på grundvattenområden eller skiften som enligt jordprov är en sur sulfatjord eller en torv- eller mulljord
- antalet analyser per basskifte går enligt samma regler som markkarteringar
- markkarteringen av torv- el. mulljord eller analys av sur sulfatjord skall lämnas in till **kommunen senast 30.9** det år ersättning söks första gången
- får INTE bearbetas under perioden, men får förnyas genom direktsådd
- på området får det täckdikas, kalkas, grävas, rensas utfallsdiken och göra andra kortvariga odlingstekniska åtgärder med villkoret att de skadade områdena besås med vall- och gräsväxter genast efter åtgärden
- **Skördekrav årligen**, skörden får användas
- slåttern skall utföras så att vilda djuren levnadsförhållanden inte störs
- får betas så länge betestrycket inte blir för högt
- får gödslas enligt miljöersättningens gödslingsnivåer för fodervallar
- grunden för anläggningen av miljövallen skall skrivas in i skiftesvisa bokföringen
- **räknas INTE till den växttäckta arealen**
- ersättningen kan inte fås på permanent gräsmark

Naturvårdsåker med vall 100 €

- ersättningen fås till högst 5 % av den ersättningsdugliga arealen
- den överstigande andelen anmäld NVÅ-vall måste skötas enligt samma regler
- ersätts inte på permanent gräsmark
- måste bevaras på samma skifte minst 2 vegetationsperioder
- växtbeståndet skall anläggas senast den 30 juni genom sådd av fleråriga vall- eller gräsväxter
- utsädesblandningen får innehålla höst 20 % kvävefixerande växter (ex. klöver)
- växtbeståndet får anläggas redan året innan med t.ex. skyddssäd
- kan även vara en tidigare anlagd vall
- sparsam gödsling möjlig i samband med anläggandet enligt gödslingstabellerna i miljöersättningens villkor
- **slåtterkrav vartannat år**
- **vid problem med ogräs är det slåtterkrav årligen** och slåttern bör utföras vid en tidpunkt som förhindrar ogräsen spridning
- i övrigt skall det vid slåttern beaktas att de vilda djurens levnadsförhållanden inte störs
- slåtterresterna får bärgas och användas, då kan slåttern också utföras under normal skördetid
- får betas så länge betestrycket inte blir för högt
- vallen får inte bearbetas utom i samband med anläggande eller avslutande
- växtskyddsmedel får inte användas
- får brytas med växtskyddsmedel efter andra växtperioden tidigast den 1.9. (15.7 om där skall odlas höstsådda grödor)

- på området får det täckdikas, kalkas, grävas, rensas utfallsdiken och göra andra kortvariga odlingstekniska åtgärder med villkoret att de skadade områdena besås med vall- och gräsväxter genast efter åtgärden
- **räknas INTE till den växttäckta arealen**

Växttäckte vintertid (gällande regler i hela Österbotten)

- Du kan byta bort denna åtgärd om du uppfyllt 20 % av ditt växttäckte med följande växter 2015
  - Skyddszoner (även gamla avtal)
  - naturvårdsåker med vall
  - grüngödslingsvallar
  - mångfaldsåkrar (vilt, äng, fågelväxter, lanskap)
  - användning av organisk marktäckning på fleråriga trädg.växter
  - avtal med långvarig vallodling på torvmark och effektiverad minskning av näringsbelastningen
- Om man har uppfyllt 80 % av sitt växttäckte med nämnda växter så får man frånga hela åtgärden.
- minst 20 % växttäckt eller reducerad stubbearbetat **varje år** = 4 €/ha på hela ersättningsdugliga arealen
- anmäls **varje höst** till kommunen
- reducerad bearbetning: en körning med kultivator, tallriksharv, s-pinnharv, spadrullharv eller rulluftningsaggregat
- den växttäckta arealen får variera årligen när det gäller den överstigande delen
- den del som överskrider 20 % måste uppfyllas med "äkta" växttäckte över vintern, såsom:
  - fleråriga och ettåriga odlade vallar samt rörfen
  - permanent gräsmark på åker
  - fleråriga trädgårdsväxter och kummin
  - stubb, direktsådd i stubb
  - fånggrödor som bevaras över vintern
  - alla höstsådda grödor, lin och hampa
  - saneringsgrödor som inte brukats ner i jorden på hösten
- Följande växter får räknas till växttäckt areal men får inte själva ersättningen:
  - trädor med vall eller stubb
  - trädor som besås med höstsäd eller höstoljeväxter
- 40 % ger 18 €/ha på hela ersättningsdugliga arealen
- 60 % ger 36 €/ha på hela ersättningsdugliga arealen
- 80 % ger 54 €/ha på hela ersättningsdugliga arealen
- **ersättning betalas inte till** gårdar som befriats från förgröningskraven p.g.a. att andelen vall är över 75 %

Användning av organisk marktäckning på trädgårdsväxter och sättpotatis

Ettåriga trädgårdsväxter = 300 €/ha

Fleråriga trädgårdsväxter = 500 €/ha

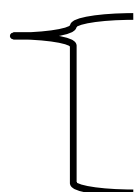
- för ettåriga växter täcks raderna
- för fleråriga växter täcks raderna **eller** radmellanrummen
- material som får användas:
  - halm, flis, gräsklipp, biologiskt nedbrytbar film, täckpapper eller annat organiskt material
- för fleråriga växter godkänns också gräs som är sådd mellan raderna och klipps kort (skall sås första året och täcka markytan senast det andra året)
- täckmaterialet måste täcka minst 90 % av markytan som skall täckas
- minst ett skifte med ersättningsdugliga växter med täckning bör finnas årligen, i övrigt får arealen variera
- anmäls för skiftet i vårens stödansökan
- för ettåriga växter skall marktäckningen uppfyllas senast 30 juni
  - växter med förgröda och sallatsväxter, kinakål, blomkål, **kålrabbi**, **rova** och broccoli skall marktäckning uppfyllas senast 31 juli
- marktäckningen skall bevaras tills skörden påbörjas, för fleråriga växter bevaras marktäckningen hela odlingstiden
- fleråriga trädgårdsväxter: får räknas till åtgärden växttäckte vintertid men får ej den ersättningen
- åtgärden kan inte väljas samtidigt till ett skifte med åtgärden *Alternativt växtskydd för trädgårdsväxter*
- åtgärden kan inte väljas till kummin
- samtidigt med åtgärden kan inte väljas åtgärden *Fånggrödor*

Krav på sättpotatis:

- endast **produktion** av certifierad sättpotatis godkänns
- ett skifte med sättpotatis skall täckas helt och hållet
- täckningsmaterialet skall vara **halm**

Åkernaturens mångfald

är samlingsnamn för

-
- fånggrödor
  - grüngödslingsvallar
  - saneringsgrödor
  - mångfaldsåkrar (vilt-, landskap-, och ängsväxter samt växter för fåltfåglar)

Fånggröda 100 €/ha

- **Utbetalning för högst 25 % av förbindelsearealen**
- växtlighet som blir kvar i marken efter den egentliga odlingsväxten
- fånggrödan kan vara italienskt rajgräs, en annan gräsväxt, klöver eller en annan vallbaljväxt,
- **Korsblommiga växter godkänns INTE som fånggröda, t.ex. ryps och raps!**
- spannmål får sås som fånggröda endast på skiften där det samma år har odlats tidig potatis eller tidiga grönsaker
- ersätts inte på permanent gräsmark

- sås som bottengröda till odlingsväxten i samband med sådd eller senast i spannmålets broddstadium
- **ENDAST** vid odling av tidiga grönsaker och tidig potatis kan fånggrödan sås senast 15.8 OCH skiftet får bearbetas före
- skall täcka hela jordbruksskiftet som anmälts till åtgärden
- ingen gödsling
- växtligheten får bearbetas eller plöjas in tidigast den 1.10
- får avslutas kemiskt tidigast 15.9
- samtidigt med åtgärden kan inte väljas åtgärderna *Organisk marktäckning av trädgårdsväxter och sättpotatis* och *Alternativt växtskydd för trädgårdsväxter*
- ersättningsduglig också i åtgärden Växttäckte vintertid
- fånggrödans växtlighet får inte användas som flerårig vall, grüngödsling eller som odlingsväxt följande år
- ersättning betalas ej för skiften med kummin som odlingsväxt

Grüngödslingsvall 54 €/ha

- anläggs i början av växtperioden eller året innan tillsammans med skyddsgröda
- vall- eller gräsväxter och minst 20 % av utsädesmängden skall bestå av kvävefixerande växter (t.ex. klöver)
- ersätts inte på permanent gräsmark
- sparsam gödsling möjlig i samband med anläggandet enligt gödslingstabellerna i miljöersättningens villkor
- vallen får avslutas kemiskt tidigast den 1.9 och plöjas upp tidigast den 1.10
- får avslutas och plöjas tidigare, om höstsådda grödor skall odlas på skiftet
- högst 3 år i rad på samma jordbruksskifte
- **anlagd 2013 får inte vara grüngödslingsvall 2016**
- ska odlas en skördegröda efter grüngödslingsvallen
- en gård med förbindelse om ekologisk produktion kan ej få ersättning grüngödslingsvall
- kan inte få ersättning för växttäckte vintertid men får räknas till den växttäckta arealen

Saneringsgrödor 300 €/ha

- **Utbetalning för högst 25 % av förbindelsearealen**
- **Kan odlas endast av gårdar som har eller har haft under något av de 3 senaste åren minst 1 ha potatis, sockerbeta eller frilandsgroönsaker i sin växtföljd**
- saneringsgrödor är: oljerättika, vitsenap, **bearbetningsrädisa**, tagetes eller blandningar av dem
- skall sås på våren
- ersätts inte på permanent gräsmark
- sparsam gödsling möjlig i samband med anläggandet enligt gödslingstabellerna för NVÅ-vall i miljöersättningens villkor
- får nerbrukas tidigast 2 månader efter sådd
- Får slås eller krossas under växtperioden
- Får ej avslutas kemiskt

- **högst 2 år i rad på samma jordbruksskifte**, skall sås varje år på nytt
- varje år som ersättning för saneringsgrödor söks måste minst ett skifte (0,05 ha) med potatis, sockerbeta eller frilandsträdgårdsväxter anmälas

Mångfaldsåkrar 300 €/ha

- Allmänt:
- ersätts inte på permanent gräsmark
  - man kan få ersättningen till högst 15 % av ersättningsdugliga arealen, till den procenten räknas också naturvårdsåker med vall (t.ex. högst 5 % NVÅ-vall + högst 10 % vilt/landskap/äng = 15 %)

Viltväxter

- minst 2 av följande växter: spannmål, bovete, solros, oljelin, ärter, rybs, raps, senap, foderkål, foderraps, oljerättika, foderbetor (fodersockerbeta, rova eller turnips), gräsväxter och klöverarter.
- blandning av gräsväxter och klöver måste alltid också innehålla en ettårig växt
- skall sås senast den 30.6
- får inte anläggas genom direktsådd i vall
- får anläggas genom direktsådd i stubb
- får sås i rader
- skall sås varje år
- sparsam gödsling möjlig i samband med anläggandet enligt gödslingstabellerna i miljöersättningens villkor
- **skall bevaras över vintern**
- får ej anläggas i närheten av vägar med trafiktäthet som överstiger 3000 bilar/dygn
- inget slätterkrav
- slätter får göras, men tidigast 1.8.
- slätterkrav vid svåra ogräsfall
- slättern måste utföras så att den inte stör vilda djur (slätter påbörjas i mitten)
- slätterresterna får bärgas om de används till utfodring av vilt på mångfaldsåkern, i dess närhet eller på en separat utfodringsplats
- får ej användas som bete
- inga växtskyddsmedel får användas efter sådd
- efter vintern får växtskyddsmedel användas

Landskapsväxter

- minst 2 av följande växter: solros, honungsfacelia, blåusern, luktklöver, gullupin, vickerarter, blåklint, malva, ringblomma och vallmo
- utsädesblandningen får innehålla högst 30 % med vall- och gräsväxter
- skall sås senast den 30.6
- får inte anläggas genom direktsådd i vall
- får anläggas genom direktsådd i stubb
- sparsam gödsling möjlig i samband med anläggandet enligt gödslingstabellerna i miljöersättningens villkor
- **skall bevaras över vintern**
- inget slätterkrav
- slätter får göras, men tidigast 1.8.
- slätterkrav vid svåra ogräsfall

- slåtern måste utföras så att den inte stör vilda djur (slåtter påbörjas i mitten)
- slåtterresterna får bärgas och utnyttjas ekonomiskt
- får ej användas som bete
- inga växtskyddsmedel får användas efter sådd
- efter vintern får växtskyddsmedel användas

Ängsväxter/växter för fältfåglar

- måste bevaras på samma skifte minst 2 vegetationsperioder
- får ej anmälas som ängsväxt/fältfågelväxt efter det andra året, då skall skiftet anmälas som NVÅ-vall eller en annan växt
- utsädesblandningen måste innehålla åtminstone rödven, fårsvingel eller hårdsvingel samt minst en flerårig ängsväxt:
  - ängsklocka, vitblära, rödklint, färgkulla, backnejlika, tjärblomster, ängslim, ängsvädd, skogslyst, prästkrage, åkervädd, fyrkantig johannesört, eller annan motsvarande ängsväxt
- spannmål får finnas i utsädesblandningen högst 50 kg/ha
- klöver får inte finnas i blandningen
- skall sås senast den 30.6
- får inte anläggas genom direktsådd i vall
- får anläggas genom direktsådd i stubb
- sparsam gödsling möjlig i samband med anläggandet enligt gödslingstabellerna i miljöersättnings villkor
- inget slåtterkrav
- slåtter får göras, men tidigast 1.8.
- slåtterkrav vid svåra ogräsfall
- slåtern måste utföras så att den inte stör vilda djur (slåtter påbörjas i mitten)
- slåtterresterna får bärgas och utnyttjas ekonomiskt
- får ej användas som bete
- får brytas efter andra året tidigast 1.9., vid sådd av höstgrödor får man bryta den tidigast 15.7.

Växter för fältfåglar: ängsväxter + mindre mängd av något av följande: luddvicker, honungsfacelia, ringblomma eller andra ettåriga blommande växter. Eller lin, rödhirs, bovete, hampa, majs, solros, quiona, ryps, raps, kummin, spannmål (max 50 kg/ha) eller andra motsv. åkerväxter.

Alternativt växtskydd för trädgårdsväxter

- man kan välja endast en växtskyddsmetod på samma gång för ett skifte
- skall genomföras på hela det anmälda skiftet
- metoden anmäls för skiftet i vårens stödansökan
- man får komplettera med kemiska metoder **om** inte de alternativa har hjälpt
- kan inte väljas av en gård som har avtal om ekologisk produktion
- samtidigt med åtgärden kan inte väljas åtgärden *Fånggrödor*
- arealen där åtgärden genomförs kan variera årligen, men gården skall varje år ha minst ett skifte i odling (0,05 ha) med en sådan växt för vilken åtgärden kan genomföras

Metodgrupp 1 500 €/ha (kan inte väljas till ettåriga trädgårdsväxter)

- **Biologiska makroorganismpreparat för växtskydd av bär och frukter**
  - används på skadeorganismer som makroorganismen ifråga är godkänd för
  - skall vara i Finland godkända makroorganismer
  - skall uppföljas via en uppföljningstjänst eller okulär uppföljning med lupp/mikroskop → anteckningar skiftesspecifikt
- **Svamp-, virus- och mikrobprenparat som sprids med pollinerande insekter (bär och frukter)**
  - används på skadegörare som växtskyddsmedlet ifråga är godkänd för
  - om pollinerande insekter används, måste det finnas minst 2 bon/ha
  - okulär uppföljning och anteckningar skiftesspecifikt
- **Odlingstunnel mot gråmögel i bärodling**
  - odlingstunnel betyder odlingstunnel av lätt konstruktion eller säsongsväxthus av lätt konstruktion
  - skall finnas så många odlingstunnlar eller säsongsväxthus att de täcker det område där åtgärden genomförs
  - okulär uppföljning och anteckningar skiftesspecifikt

Metodgrupp 2 350 €/ha

- **insektnät för grönsaker och bär**
  - nät avsedda för flygande skadeinsekter skall täcka hela området där åtgärden genomförs
  - uppföljning av hur bekämpningen lyckats måste göras och anteckningar om skadegörare och bekämpning skiftesspecifikt
  - vid behov kunna visa upp kvitto över anskaffning av material
- **svamp-, virus- och mikrobprenparat som sprids med växtskyddspruta**
  - kan användas på grönsaker, frukter och bär
  - uppföljning av hur bekämpningen lyckats måste göras och anteckningar om skadegörare och bekämpning skiftesspecifikt
  - vid behov kunna visa upp kvitto över anskaffning av material
- **mekanisk ogräsbekämpning med traktordriven brännare**
  - kan användas på grönsaker, frukter och bär
  - utrustningen skall finnas på gården eller utföras av entreprenör
  - uppföljning av hur bekämpningen lyckats måste göras och anteckningar om skadegörare och bekämpning skiftesspecifikt
- **ogräsharv med optisk styrning eller annan motsvarande anordning**
  - gäller endast för plantskoleväxter